

DET FRIE FORSKNINGSRÅD
DANISH COUNCIL FOR
INDEPENDENT RESEARCH

Når forundring skaber **forandring**

Fri forskning nytter også

Indhold

- 3 Fri forskning nytter også
- 4 Det Frie Forskningsråds struktur
- 7 Det Frie Forskningsråd i det danske forskningsrådssystem
- 8 Hvad støtter Det Frie Forskningsråd?
- 11 Internationalt samarbejde
- 13 Forskningsfaglig rådgivning
- 14 Sekretariat

Peter Munk Christiansen
Bestyrelsesformand for
Det Frie Forskningsråd

“Vi har som samfund brug for, at der findes et rum, hvor de dygtigste forskere kan udfolde sig frit, og hvor nye idéer, resultater og forskningsretninger kan springe frem.”

Forskerinitieret forskning med fuld emne- og metodefrihed er afgørende for, at Danmark på længere sigt kan levere forskningsresultater af en kaliber, der kan matche den internationale forskningselite og dermed bidrage til at skabe den nødvendige vækst og velstand i fremtiden. Det Frie Forskningsråd ser det som sit fremmeste formål at støtte og fremme den videnskabelige udforskning af de mest excellente forskningsideer i Danmark.

Rådets midler udbydes i fri konkurrence og uddeles alene efter et kvalitetskriterium, hvilket er med til at sikre, at forskningen alene støttes på baggrund af den videnskabelige kvalitet og ikke ud fra bestemte prioriteringer og strategier. Rådet investerer godt 1 mia. kr. årligt i førende danske forskningsideer og bidrager hermed markant til kvalitetssikringen af den grundlagsskabende forskning i Danmark. Rådet finder det afgørende vigtigt, at de dygtigste forskere gives optimale muligheder for at eksperimentere samt afprøve ideer og hypoteser i takt med, at de opstår. For kun hermed kan de nybrud, som udgør forudsætningen for de mere erhvervsrettede og direkte implementerbare initiativer, leveres.

I en tid, hvor der er stort fokus på anvendelsesorienteret forskning og forskningsresultaters innovationspotentiale ser rådet det som en vigtig opgave at bidrage til at sikre balancen mellem midler til fri og strategisk forskning. Rådet er af den overbevisning, at udmøntning af konkurrenceudsatte midler til excellent og grundlagsskabende forskning udgør et nødvendigt grundlag for den innovation, som skal sikre Danmarks fortsatte udvikling som et af verdens mest velstående samfund.

God læselyst!

Det Frie Forskningsråds struktur

Det Frie Forskningsråd har siden 2004 fungeret som ét råd med en bestyrelse og fem faglige forskningsråd, der har bevillingskompetencen. Rådet består af 75 rådsmedlemmer og 9 bestyrelsesmedlemmer. Uddannelses- og Forskningsministeren udpeger bestyrelsesformand, bestyrelsesmedlemmer og rådsmedlemmer

for en periode på 4 år. Genudpegning kan ske for 2 år. I henhold til lovgrundlaget for Det Frie Forskningsråd fastlægger bestyrelsen grænserne mellem de fem faglige råd og fordeler finanslovsbevillingen mellem disse.

Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråds bestyrelsesmedlemmer fotograferet i Aarhus, februar 2014.

Fra venstre: Jane Hvolbæk Nielsen, Egon Bech Hansen, Kirsten Drotner, Merete Fredholm, Henrik Toft Sørensen, Jan Philip Solovej, Knud Erik Skouby, Peter Munk Christiansen og Tine Bryan Stensbøl.

Fotograf: Ole Munksgaard

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation

dækker grundlagsskabende forskning inden for alle grene af kultur, æstetik, sprog, historie- og erkendelsesfag, herunder psykologi og pædagogik. Rådet består af 12 anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers

dækker alle aspekter af forskning rettet mod grundvidenskabelige spørgsmål inden for naturvidenskab, datalogi og matematik med et erkendelsesmæssigt, men ikke nødvendigvis anvendelsesmæssigt sigte. Rådet består af 15 anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv

dækker følgende hoveddiscipliner: økonomi, sociologi, politologi og retsvidenskab og de samfundsvidenskabelige aspekter af en række tværgående temaer. Rådet består af 12 anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom

dækker alle aspekter af såvel grundvidenskabelig som klinisk og samfundsmedicinsk forskning rettet mod menneskers sundhed og sygdom. Rådet består af 18 anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion

dækker grundlagsskabende forskning inden for teknologi og produktion, som er motiveret af en konkret problemstilling eller et klart anvendelsesmæssigt perspektiv, og som er rettet mod løsningen af denne problemstilling, udvikling af nye teknologier og nye produktionsssystemer eller mod nye måder at dække samfundets behov. Rådet består af 18 anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd investerer i forskere på alle niveauer i karrieren og **understøtter de bedste projektideer** til gavn for dansk forsknings internationale konkurrencedygtighed.

Det Frie Forskningsråd og det danske forskningsrådssystem

Størrelsen af de midler, som Det Frie Forskningsråd investerer i dansk forskning, er politisk bestemt. Samlet set har rådets finanslovsbevilling holdt sig på et stabilt niveau siden rådets oprettelse i 2004, dog med en lille stigning i perioden.

Det Frie Forskningsråd har siden 2004 sammen med Det Strategiske Forskningsråd, Danmarks Grund-

forskningsfond, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation dannet den institutionelle hovedramme om den del af den offentlige forskningsfinansiering, som konkurrenceudsættes. I dag udgøres det danske rådssystem af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, Det Frie Forskningsråd, Danmarks Grundforskningsfond og Danmarks Innovationsfond.

* 2014-tal

Hvad støtter Det Frie Forskningsråd?

Det Frie Forskningsråd er vedvarende optaget af at tilrettelægge rådets virkemidler, så de matcher forskernes behov. Dette indebærer et løbende fokus på, at virkemiddelporteføljen bl.a. tilgodeser forskere på forskellige niveauer i karrieren samtidig med, at den skal sikre understøttelsen af de bedste projektideer til gavn for dansk forsknings internationale konkurrencedygtighed.

De tre væsentligste virkemidler i Det Frie Forskningsråd er:

- Forskningsprojekter 1,2 og 3
- Sapere Aude-programmet
- Individuelle postdocstipendier

Desuden findes der en række øvrige, mindre virkemidler, herunder stipendier til fremme af forskermobilitet (DFF-MOBILEX mobilitetsstipendier) og ph.d.-studier til gennemførelse på institutioner uden for universiteterne (Forskeruddannelse uden for universiteterne). Rådet kan endvidere vælge at opslå særligt målrettede virkemidler (eks. YDUN-programmet målrettet kvindelige forskere i 2014), som kun udbydes én gang.

Rådets virkemiddelportefølje annonceres i ét årligt opslag, hvor ansøgere kan finde alle oplysninger om Det Frie Forskningsråds udbud og ansøgningsbehandling, og hvor søgemuligheder, betingelser, vurderingskriterier m.v. er harmoniseret på tværs af de faglige forskningsråd. Ansøgningsbehandlingen indebærer bl.a. ekstern international review, der tjener som en udvidelse af rådets beslutningsgrundlag.

De overordnede kriterier for rådets bedømmelse af en ansøgning er:

- Ansøgningens videnskabelige kvalitet, herunder potentialet for videnskabelige fremskridt
- Ansøgers kvalifikationer, herunder den videnskabelige produktion og valg af samarbejdspartnere
- Projektets gennemførlighed, herunder arbejds- og tidsplan, milepæle og succeskriterier og proportionalitet mellem aktiviteter samt budget
- Mobilitet, internationaliseringsdimensionen og forskeruddannelsesdimensionen

Rådet har to årlige ansøgningsfrister omkring 1. maj og 1. november.

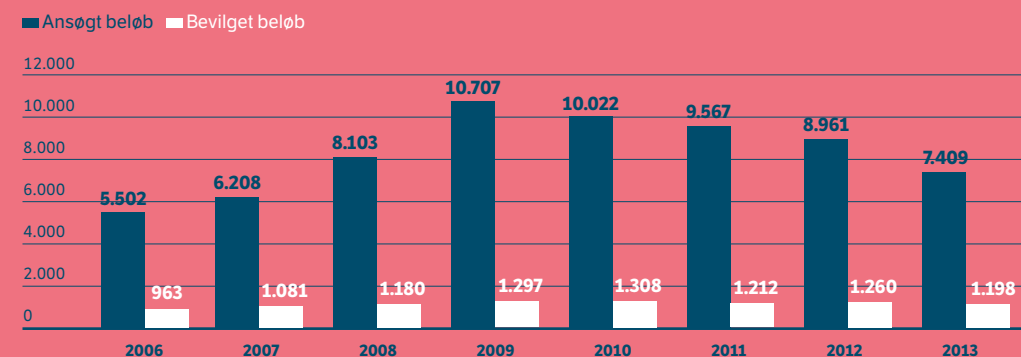
I 2013 modtog rådet 2.347 ansøgninger. Der blev givet 457 bevillinger.

Det Frie Forskningsråds midler fordelt på faglige råd, 2013

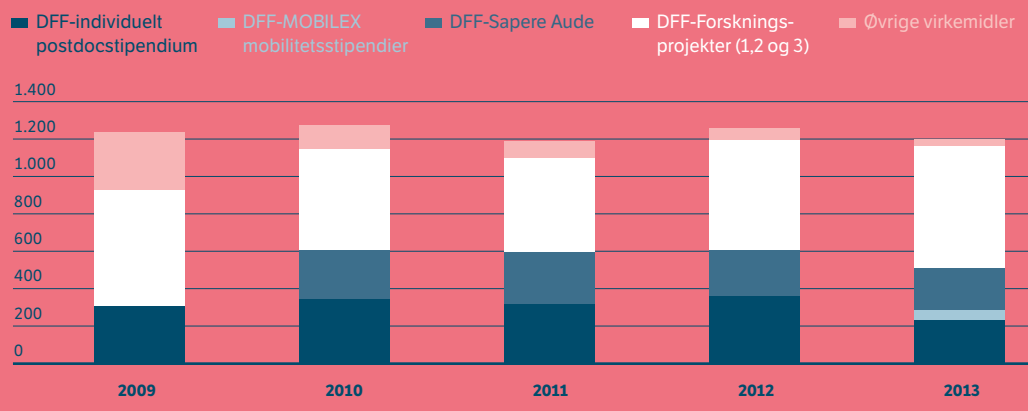

Budget i 2013: 1.111 mio. kr. Herudover er der afsat et beløb til eksterne bedømmelser, formidling mv.

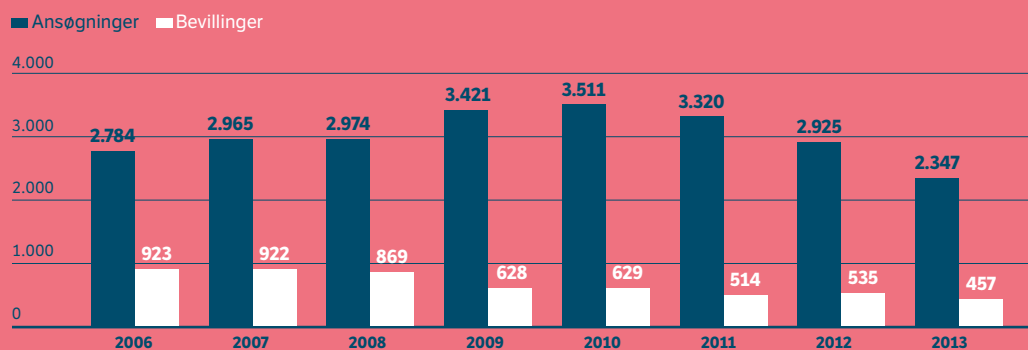
Ansøgt og bevilget beløb i Det Frie Forskningsråd, 2004-2013 (faste priser 2013, mio. kr.)

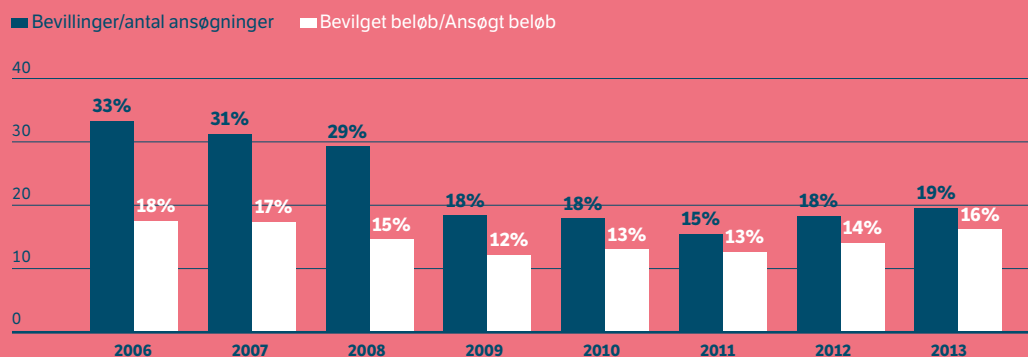
Fordeling af bevillinger fra Det Frie Forskningsråd, 2009-2013

Antal ansøgninger og bevillinger i Det Frie Forskningsråd, 2004-2013

Gennemsnitlige succesrater i Det Frie Forskningsråd, 2004-2013 (%)

Internationalt samarbejde

Rådet er af den overbevisning, at et stærkt engagement i internationale organer er afgørende for at sikre danske forskere de bedste rammebetingelser for deres karrierehåndtering og udviklingen af forskningen. Dansk forskning har brug for at tiltrække de bedste udenlandske forskertalenter og samtidig sikre mulighed for, at førende danske forskere kan drage til udlandet og høste vigtig erfaring i internationale forskergrupper. Et forskningsprojekts internationale perspektiv og dimension indgår således som et vurderingskriterium i rådets ansøgningsbehandling.

Rådet arbejder målrettet på at sikre danske forskere de bedste muligheder for at koordinere og udvikle deres forskningssamarbejde på tværs af landegrænser og hermed øge chancerne for at få del i internationale forskningsmidler.

Rådet arbejder ud fra to overordnede strategier:

- løbende tilpasning af rådets virkemidler, så de matcher internationale standarder og krav samt sikrer international udveksling af forskertalenter
- samarbejde med relevante internationale aktører om udvikling og tilpasning af virkemidler samt medfinansiering af internationale forskningsinitiativer

Rådet har desuden lavet en internationaliseringspolitik, der skal sikre løbende igangsættelse af særlige initiativer for at styrke internationaliseringen.

Det Frie Forskningsråd deltager i internationalt samarbejde, både i regi af Science Europe, European Science Foundation samt nordiske og globale samarbejdsorganer. Rådet har med baggrund i Forskningsrådsloven mulighed for at investere midler i internationalt samarbejde også selv om beslutningsprocessen er uddelegeret til et eksternt udvalg. Generelt samarbejder rådet på de enkelte rådets områder om formulering og udmøntning af fælles internationale forskningsprogrammer, ofte efter "common pot-modellen". Det sikres herved, at der sker en reel tildeling af midler efter konkurrence for at bidrage til udviklingen af det europæiske forskningsrum.

Det Frie Forskningsråd **baner vejen for videnskabelige nybrud**, som skal danne grundlag for fremtidens innovation.

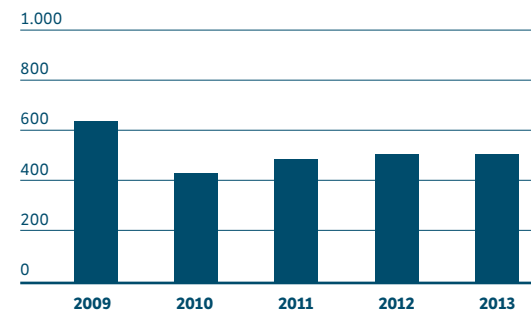
Forskningsfaglig rådgivning

Det Frie Forskningsråd yder forskningsfaglig rådgivning til den danske regering og Folketinget, jf. lov nr. 405 af 28. maj 2003 om forskningsrådgivning mv. Denne rådgivning kan ske efter anmodning eller på eget initiativ. Rådgivningen af regeringen består hovedsageligt af løbende dialog med den danske minister for forskningsområdet.

Det Frie Forskningsråd påtager sig også rådgivningsopgaver for forskellige offentlige og private organisationer i Danmark og i udlandet.

Rådet prioriterer højt at gøre brug af sin forskningsmæssige kapacitet i rådgivningsøjemed til gavn for dansk forskning og det danske samfund generelt. På den baggrund lægges der et stort arbejde i at lave grundig og faglig troværdig rådgivning præget af uafhængighed og professionel kompetence. Det Frie Forskningsråds behandler årligt cirka 500 rådgivningssager.

Det Frie Forskningsråds rådgivningssager, 2009-2013

Sekretariat

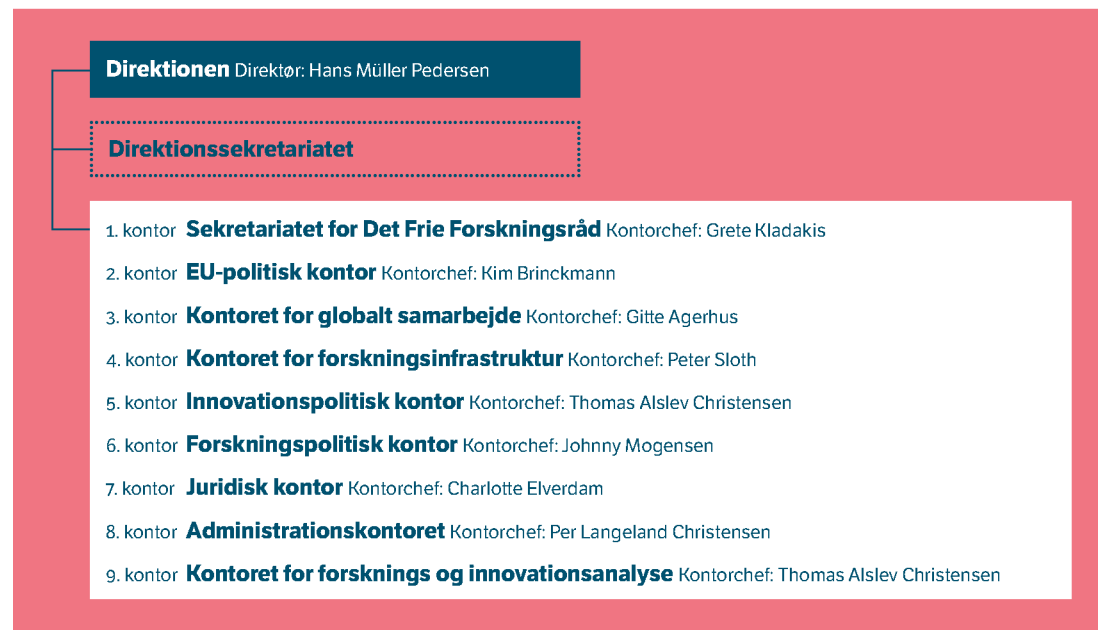
Grete M. Kladakis
Kontorchef, 1. Kontor
Sekretariatet for Det Frie Forskningsråd
Tlf. 7231 8300, gk@fi.dk

Det Frie Forskningsråd betjenes af et uafhængigt sekretariat i Uddannelses- og Forskningsministeriet. Sekretariatet er et kontor i Styrelsen for Forskning og Innovation.

Udover at bistår rådet med processer, mødeafholdelse m.v. udarbejder sekretariatet bl.a.

- Analyser
- Politikker (ligestilling, internationalisering, Open Access m.v.)
- Konferencer og møder
- Kommunikation og offentlig debatdeltagelse

Organisationsdiagram for Styrelsen for Forskning og Innovation

Det Frie Forskningsråd giver forskerne **mulighed for at undersøge og teste videnskabelige spørgsmål** i takt med, at de opstår.

Det Frie Forskningsråd yder finansiel støtte til forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne ideer. Rådet rådgiver endvidere uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og regeringen i forskningsspørgsmål inden for alle videnskabelige områder. Årligt giver Det Frie Forskningsråd knap 500 bevillinger til forskningsprojekter for et samlet beløb på godt én milliard kroner.

Det Frie Forskningsråd
Når forandring skaber forandring

Udgivet maj 2014 af:
Det Frie Forskningsråd
Styrelsen for Forskning og Innovation

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**
Bredgade 40
1260 København K
Telefon: +45 3544 6200
fi@fi.dk
www.ufm.dk/dff

Læs mere om Det Frie Forskningsråd på
www.ufm.dk/dff

Indhold, tilrettelæggelse og redaktion:

Grete Kladakis og Jane Benarroch
Design: Kontrapunkt A/S
Fotos: Per Wessel
Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk
Oplag: 1.500

Forside: Frida Hastrup, modtager af Sapere Aude: DFF-Forskningsleder-bevilling 2012 på 7 millioner kr. til projektet "Natural Goods? Processing Raw Materials in Global Times"

Uddannelses- og
Forskningsministeriet
Styrelsen for Forskning og Innovation